

امامزادگان آمل و مقابر ایشان

نورالله پهلوان

سرشناسه	: پهلوان، نورالله، ۱۳۵۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: امامزادگان آمل و مقابر ایشان/ نوراله پهلوان.
مشخصات نشر	: آمل: وارث وا، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۹۶ ص.: مصور (بخشی رنگی)، جدول .
شابک	: 978-600-7662-02-1
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۹۰ - ۱۹۷.
موضوع	: آمل -- سرگذشتنامه
موضوع	: امامزاده‌ها -- ایران -- آمل
موضوع	: آمل -- تاریخ
رده بندی کنگره	: DSR ۸۲۰.۷۱/م ۱۳۹۳ پ ۹
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۲۲۶۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۶۴۰۸۷۱

امامزادگان آمل و مقابر ایشان

نورالله پهلوان

صفحه آرایی: مریم احمدی

طرح جلد: مهدی حسن زاده

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۳

چاپ و صحافی: سیرنگ - مبین

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

انتشارات وارث وا

نشانی: آمل / خ نور / دهتری اول / ک خطیبی / طبقه فوقانی پاساژ نانی

vareshva28@yahoo.com آدرس الکترونیکی:

۰۱۱۴۴۲۶۸۷۰۹ - ۰۹۱۱ ۱۲۷ ۶۶۱۰ - دورنگار: ۰۱۱۴۴۲۶۸۷۰۹

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات

۱. جغرافیایی تاریخی تبرستان و آمل ۱۰
۲. تحولات سیاسی تبرستان و آمل تا زمان تیموریان ۱۷
۳. نقیب و نقابت - علم انساب ۳۴
۴. تفاوت اندیشه‌های زیدیه و امامیه ۴۰
- الف: مختصری از اندیشه‌های شیعه‌ی اثنی عشری ۳۹
- ب: روش و نظرات زیدیه ۴۵

فصل دوم: روند مهاجرت علویان به تبرستان و آمل

۱. ورود علویان به تبرستان و آمل ۱
- کلیات ۵۴
- الف: ورود علویان به تبرستان ۵۹
- ب: نقش علویان در گسترش اسلام و تشیع در تبرستان ۶۹
۲. خروج علویان از تبرستان و آمل ۷۵

فصل سوم: امامزادگان شهرستان آمل و بقاع ایشان

۱. معماری بقاع و امامزاده‌ها ۱
- الف: معماری بقاع ۸۰
- ب: مقابری که منسوب به امامزادگان می‌باشد ۸۹

- ۲ . فهرست امامزادگان شهرستان آمل ۹۳
- ۳ . درباره‌ی امامزادگان شهرستان آمل و بقاع ایشان ۱۰۴
- الف: ناصرالحق ۱۱۰
- ب: سیدقوام‌الدین مرعشی ۱۱۶
- ج: درویش اسماعیل ۱۳۷
- ه: امامزاده قاسم ۱۳۹
- و: سید سه تن ۱۳۹
- ز: شمس آل رسول ۱۴۲
- ح: امامزاده ابراهیم ۱۴۷
- ط: دلا رستاق ۱۵۰
- الف: سلطان احمد نریزنده ۱۵۱
- ب: سلطان شهاب‌الدین ۱۵۲
- ی: امامزاده قاسم هشتل ۱۵۹
- ک: سیدحسن ولی ۱۶۳
- امامزادگانی معروف و محترم نزد اهالی ۱۶۶

ضمایم:

- نقشه و تصاویر ۱۷۱

- منابع ۱۸۹

مقدمه

تاریخ در بستری اتفاق می‌افتد و حوادث در محیط جغرافیایی جریان دارد. تأثیر محیط بر بسیاری از حوادث تاریخی، بر کسی پوشیده نیست. محیط جغرافیایی تبرستان نیز از این قاعده مستثنی نبوده، بسیاری از حوادث تاریخی در این منطقه از تأثیر محیط جدا نیست و مصون ماندن از بسیاری حوادث و جریان‌ات تاریخی که در دیگر مناطق ایران صورت گرفت نیز به خاطر محیط جغرافیایی این منطقه بوده است. از این رو در این کتاب اشاره به محیط جغرافیایی تبرستان ضروری، و لازم است که ذکر شود چه عواملی سبب شد این منطقه پذیرای اقوام و گروه‌های بسیاری شود که رانده یا فراری از نقاط دیگر بودند. از نظر سیاسی نیز اشاره به اوضاع منطقه و گروه‌های حاکم و شرایط سیاسی منطقه و نیز روش حکومت آنان، از مواردی است که باید بررسی شود تا دلایل نفوذ مهاجران و پناهندگان، از گروه‌های گوناگون و گرایش مردم به آنان روشن شود. با این حال، هدف این نوشتار بررسی اوضاع سیاسی تبرستان نیست، ولی بنا به ضرورت مختصری از این اوضاع آمده است تا پیشینه و زمینه‌ای برای خواننده وجود داشته باشد. و نیز در مورد حکومت علویان و سادات نیز چنین بوده است. هدف بررسی شکل سیاسی و چگونگی حکومت سادات نبوده است، هرچند توضیحاتی بنا به ضرورت در مورد چگونگی بدست گرفتن حکومت و زمام امور توسط آنان آمده است.

در مورد بسیاری از امامزادگان، تنها اطلاعات شفاهی موجود است، که در هیچ کتاب و سندی یافت نمی‌شود. بخاطر گستردگی موضوع و تنوع مطالب و جلوگیری از پراکندگی آن، کتاب به سه بخش تقسیم شده است. در بخش اول مختصری از اوضاع جغرافیایی و سیاسی تبرستان و آمل و

شرایط حاکم بر منطقه از گذشته‌های دور تا زمان تیموریان آورده شد. در بخش دوم روند مهاجرت علویان و بازماندگان علی(ع) به تبرستان و ماندگاری و خروج آنان بررسی و در فصلی به مبحث نقابت و آرامگاههای امامزادگان اشاره شده است. در بخش سوم امامزادگان مدفون در شهرستان آمل ذکر و مهم‌ترین آنان از نظر شهرت و نیز بقاع آنان بررسی شده است. اطلاعات در مورد امامزادگان، بر اساس منابع در دسترس و مطالب و داستان‌های رایج در بین مردم گردآوری شده است. و در مورد بسیاری از آنان که مشکوک و مورد تأیید نبودند و شجره‌ای قابل اعتماد در موردشان موجود نبود، تنها به ذکر نام اکتفا شده است.

در پایان این مقدمه‌ی کوتاه لازم می‌دانم که از آقای دکتر محمد حاجی‌تقی و آقای دکتر محمدکاظم رحمتی که با راهنمایی‌های خود همراه و یاور من در این پژوهش بودند تشکر و قدردانی نمایم.

و نیز قدردان زحمات استادان عزیز در دانشگاه شهید بهشتی، آقایان دکتر عطاءالله حسینی، دکتر محمدعلی اکبری، دکتر قباد منصوریخت، دکتر جمشید آزادگان، دکتر کریم سلیمانی دهکردی، دکتر حسن باستانی راد، دکتر سیدحسن شجاعی و آقای دکتر حسین مفتخری می‌باشم که آموزش آنها آویزه‌ی گوش و تدریستان الگویی برای این همیشه شاگردشان است.

نوراله پهلوان